

**Krajský úřad Olomouckého kraje
Odbor životního prostředí a zemědělství
Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc**

Č. j.: KUOK 102724/2016

V Olomouci dne 19. 10. 2016

Spis. zn.: KÚOK/57262/2016/OŽPZ/7120

Vyřizuje: Mgr. Dan Vojtěch

Telefon: 585 508 638

E-mail: d.vojtech@kr-olomoucky.cz

ROZHODNUTÍ

Krajský úřad Olomouckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství (dále jen „krajský úřad“), jako věcně a místně příslušný orgán státní správy dle § 67 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 78 odst. 2 písm. i) zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpadech“) a v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) rozhodl dnešního dne takto:

I.

Ve smyslu § 78 zákona o odpadech ruší rozhodnutí Okresního úřadu Olomouc č. j.: ŽP – 11467/02 - Pe ze dne 1. 11. 2002, kterým uvedený úřad rozhodl v pochybnosti, že škvára vznikající při výrobě energie spalováním černého uhlí v kotelně společnosti Litovelská cukrovarna, a. s., Litovel, IČ: 64509109, která je ve vlastnictví této právnické osoby a která splňuje požadavky na výrobek (uvedený pod pořadovým číslem 10 části 5 přílohy č. 2 nařízení vlády č. 163/2002 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na vybrané stavební výrobky) za podmínek obvyklého použití při splnění základních požadavků na hygienu, ochranu zdraví a životního prostředí není odpadem ve smyslu ustanovení § 3 zákona o odpadech.

II.

Ve smyslu ustanovení § 3 zákona o odpadech se movitá věc - škvára ze spalování černého uhlí, která vznikla společnosti Litovelská cukrovarna a. s. se sídlem Loštická 131, Litovel, IČ: 64509109 (dále též „Litovelská cukrovarna a. s.“) v roce 2014 (v množství 253,26 tun) a v roce 2015 (v množství 61,88 tun) -

považuje za odpad.

Odůvodnění

Dle ustanovení § 78 odst. 2 písm. i) zákona o odpadech rozhoduje krajský úřad v pochybnostech, zda se movitá věc považuje za odpad, a to na návrh vlastníka této movité věci nebo z moci úřední. Tato kompetence přešla na krajský úřad z okresních úřadů po ukončení jejich činnosti dle zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů.

Správní řízení o odstranění pochybností, zda se movitá věc - škvára ze spalování černého uhlí, která vznikla společnosti Litovelská cukrovarna a. s. v roce 2014 a v roce 2015 -

považuje ve smyslu ustanovení § 3 zákona o odpadech za odpad, bylo zahájeno z moci úřední na základě podnětu České inspekce životního prostředí, Oblastního inspektorátu Olomouc, Tovární 41, 772 00 Olomouc, IČ: 41693205 (dále též „ČIŽP“), která rozhodnutí ve výše uvedené věci potřebuje ke své další činnosti.

Krajský úřad dopisem č. j.: KUOK 71631/2016 ze dne 12. 7. 2016 oznámil zahájení správního řízení ve výše uvedené věci jedinému známému účastníkovi řízení, kterým je Litovelská cukrovarna a. s.

Současně s oznámením o zahájení správního řízení vyzval krajský úřad účastníka řízení k uplatnění případných návrhů, důkazů a připomínek k tomuto řízení (zejména pak předložení veškerých dokladů týkajících se předmětné movité věci, jejího vzniku, způsobu a podmínek nakládání s ní, popřípadě jakékoliv další související podklady). K uplatnění případných důkazů stanovil krajský úřad přiměřenou lhůtu 20 dní od doručení usnesení krajského úřadu č. j.: KUOK 71638/2016 ze dne 12. 7. 2016, kterým byla tato lhůta stanovena.

Na základě výše uvedené výzvy bylo krajskému úřadu dne 28. 7. 2016 doručeno „Vyjádření k Oznámení o zahájení správního řízení...“, jehož přílohou byla kopie protokolu o zkoušce č. 7433/14 ze dne 30. 5. 2014 (stanovení akutní toxicity vodného výluhu vzorku škváry) a dále kopie rozhodnutí Okresního úřadu Olomouc č. j.: ŽP – 11467/02 - Pe ze dne 1. 11. 2002, kterým uvedený úřad rozhodl v pochybnosti, že škvára vznikající při výrobě energie spalováním černého uhlí v kotelně společnosti Litovelská cukrovarna, a. s., Litovel, IČ: 64509109, která je ve vlastnictví této právnické osoby a která splňuje požadavky na výrobek (uvedený pod pořadovým číslem 10 části 5 přílohy č. 2 nařízení vlády č. 163/2002 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na vybrané stavební výrobky) za podmínek obvyklého použití při splnění základních požadavků na hygienu, ochranu zdraví a životního prostředí není odpadem ve smyslu ustanovení § 3 zákona o odpadech

Vzhledem k tomu, že krajský úřad má v zahájeném správním řízení rozhodovat o konkrétní movité věci (škvára ze spalování černého uhlí, která vznikla společnosti Litovelská cukrovarna a. s. v roce 2014 a v roce 2015), přičemž krajskému úřadu nebyly z předložených podkladů známy bližší podrobnosti o vlastnostech předmětné škváry (jestliže škvára slouží jako zásypový a obsypový materiál, pak zejména prokázání vlastnosti dle přílohy č. 10 vyhlášky č. 294/2005 Sb.) a jejím předáváním dalším subjektům (režim a doklady toto předání dokumentující, deklarace výrobku, jeho bezpečnosti aj.), vyzval krajský úřad Litovelskou cukrovarnu a. s. dopisem č. j.: KUOK 79961/2016 ze dne 4. 8. 2016 k doplnění následujících dokladů:

1. Doklady o vlastnostech předmětné škváry ve vztahu ke splnění limitů znečištění pro účely využití na povrchu terénu dle přílohy č. 10 vyhlášky č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, v platném znění (případně též znalecké posudky, hodnotící zprávy, certifikace aj.).
2. Doklady o dalším nakládání s předmětnou škvárou (vlastní využití, předání konkrétním subjektům k definovanému způsobu využití, bilance využitého a nevyužitého množství apod.), včetně případných platných smluvních vztahů s odběrateli předmětné škváry, zajišťující její odběr a využití.

Výše uvedené doplnění krajský úřad požadoval ve lhůtě stanovené samostatným usnesením č. j.: KUOK 79963/2016 ze dne 4. 8. 2016, a to do 15 dní od jeho doručení, tedy do 24. 8. 2016.

Dne 11. 8. 2016 požádala Litovelská cukrovarna a. s. krajský úřad o prodloužení termínu k doplnění podkladů stanoveného výše uvedeným usnesením ze dne 4. 8. 2016, a to do 30. 9. 2016 s ohledem na provádění rozborů škváry ve vztahu k vyhl. č. 294/2005 Sb.

Krajský úřad vyhodnotil požadavek Litovelské cukrovarny a. s. za důvodný vzhledem k potřebě zjištění skutečných vlastností produkované škváry a usnesením č. j. KUOK 85149/2016 ze dne 23. 8. 2016 lhůtu k doplnění požadovaných podkladů prodloužil v souladu s požadavkem Litovelské cukrovarny a. s. do 30. 9. 2016.

Dne 27. 9. 2016 byl krajskému úřadu doručen dopis Litovelské cukrovarny a. s., v němž Litovelská cukrovarna a. s. uvádí, že předmětná škvára vzniká jako zbytek po spalování uhlí v její kotelně. Dále uvádí, že evidence škváry je vedena v dokumentu „Bilance škváry dle odběratelů“ (tento dokument je přílohou zaslaného dopisu a vyplývá z něj, že v roce 2014 bylo pěti různým subjektům předáno celkem 253,26 tun škváry a v roce 2015 jedinému subjektu 61,88 tun škváry).

Přílohou uvedeného dopisu byla dále kopie prohlášení Litovelské cukrovarny a. s. ve smyslu zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky (na základě shody vlastností výrobku s požadavky § 12 odst. 3 písm. b) a c) vyhl. č. 383/2001 Sb.), že škvára vznikající při výrobě energie spalováním černého uhlí v kotelně společnosti Litovelská cukrovarna a. s., Litovel určená pro zásypy a obsypy mimo použití jako výrobek určený pro tepelně izolační zásypy je za podmínek obvyklého použití při splnění základních požadavků na hygienu, ochranu zdraví a životního prostředí dle § 8 zákona č. 22/1997 Sb. výrobkem bezpečným.

Závěrem citovaného dopisu konstatuje Litovelská cukrovarna a. s., že se od 15. 11. 2002, kdy nabylo právní moci rozhodnutí Okresního úřadu Olomouc č. j. ŽP – 11467/02 - Pe ze dne 1. 11. 2002 řídí tímto platným rozhodnutím.

Přílohou citovaného dopisu Litovelská cukrovarna a. s. přikládá také kopii protokolu č. 5236/2016 ze dne 2. 9. 2016 o analýze vzorku škváry pocházející z Litovelské cukrovarny a. s., vyhodnocení analýzy tohoto vzorku č. 1182/2016 ze dne 2. 9. 2016 a protokol o zkoušce vzorku téže škváry č. TX 12772/2016 ze dne 23. 8. 2016.

Krajský úřad tedy vycházel při rozhodování v pochybnosti z výše uvedených podkladů a následujících skutečností:

Litovelská cukrovarna a. s. při svém provozu spaluje v kotelně na tuhá paliva uhlí, po jehož spalení vzniká zbytek – škvára. Evidence škváry je vedena v dokumentu „Bilance škváry dle odběratelů“ (tento dokument je přílohou zaslaného dopisu a vyplývá z něj, že v roce 2014 bylo pěti různým subjektům předáno celkem 253,26 tun škváry a v roce 2015 dalšímu subjektu 61,88 tun škváry)

Dle vyjádření Litovelské cukrovarny a. s. je vznikající škvára de facto považována za vedlejší produkt při výrobě energie, nikoliv za odpad. V této souvislosti odkazuje Litovelská cukrovarna a. s. na rozhodnutí referátu životního prostředí Okresního úřadu Olomouc č. j.: ŽP – 11467/02 - Pe ze dne 1. 11. 2002, kterým uvedený úřad rozhodl v pochybnosti, že škvára vznikající při výrobě energie spalováním černého uhlí v kotelně společnosti Litovelská cukrovarna, a. s., Litovel, IČ: 64509109, která je ve vlastnictví této právnické osoby a která splňuje požadavky na výrobek (uvedený pod pořadovým číslem 10 části 5 přílohy č. 2 nařízení vlády č. 163/2002 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na vybrané stavební výrobky) za podmínek obvyklého použití při splnění základních požadavků na hygienu, ochranu zdraví a životního prostředí není odpadem ve smyslu ustanovení § 3 zákona o odpadech.

Vzhledem k tomu, že při rozhodování v pochybnosti, zda se konkrétní movitá věc považuje za odpad, či nikoliv, je nutno rozhodovat na základě konkrétních okolností vzniku a nakládání s touto movitou věcí (charakterem shodná věc může být na základě různých podmínek vzniku a následných způsobů nakládání s ní považována za odpad a jindy může splňovat podmínky pro vedlejší produkt dle § 3 odst. 5 zákona o odpadech, kdy odpadem není – např. též dle toho, zda je její využití zajištěno), rozhodl krajský úřad o zrušení citovaného rozhodnutí okresního úřadu (došlo ke změně podmínek, na jejichž

základě bylo toto rozhodnutí vydáno, když byla legislativně upravena oblast posuzování vedlejších produktů – zejména zákonem č. 154/2010 Sb. ze dne 21. 4. 2010 a zákon č. 169/2013 Sb. ze dne 16. 5. 2013) a posoudil předmětnou škváru vznikající v letech 2014 a 2015 v souladu s legislativou platnou v tomto období.

Jestliže Litovelská cukrovarna a. s. odkazuje ve svém vyjádření na skutečnost, že vznikající škvára je de facto vedlejším produktem výroby energie, je třeba podmínky pro vedlejší produkty (výrobní rezidua) posoudit ve vztahu k ustanovení § 3 odst. 5 zákona o odpadech. Citovaná část zákona o odpadech stanoví, že movitá věc, která vznikla při výrobě, jejímž prvotním cílem není výroba nebo získání této věci, se nestává odpadem, ale je vedlejším produktem, pokud vzniká jako nedílná součást výroby, její další využití je zajištěno, její další využití je možné bez dalšího zpracování způsobem jiným, než je běžná výrobní praxe, je v souladu se zvláštními právními předpisy a nepovede k nepříznivým účinkům na životní prostředí nebo lidské zdraví.

Předmětná škvára nepochybně vzniká jako nedílná součást cukrovarnické výroby. Z předložených dokladů je také zřejmé, že škvára je dále předávána k využití bez další úpravy způsobem jiným, než je běžná výrobní praxe.

Podmínku, že využití věci musí být v souladu se zvláštními právními předpisy a nepovede k nepříznivým účinkům na životní prostředí nebo lidské zdraví však nelze považovat za splněnou z více důvodů.

Jednak prohlášení Litovelské cukrovarny a. s. ze dne 18. 10. 2002, že vznikající škvára je výrobkem bezpečným, bylo vystaveno na základě shody vlastností výrobku s požadavky § 12 odst. 3 vyhlášky č. 383/2001 Sb., když požadavky tohoto ustanovení byly od 5. 8. 2005 nahrazeny odlišnými požadavky vyhlášky č. 294/2005 Sb., jejichž splnění již Litovelskou cukrovarnou a. s. ověřeno nebylo, resp. bylo ověřeno v roce 2016 s negativním výsledkem (vyhodnocení analýzy vzorku č. 1182/2016 ze dne 2. 9. 2016).

Především pak ale škvára produkovaná Litovelskou cukrovarnou a. s. prokazatelně nesplňuje požadavky na bezpečné využití pro zásypy a obsypy (k čemuž je předávána různým subjektům), když z provedených rozborů škváry ve vztahu ke splnění parametrů pro využití na povrchu terénu dle přílohy č. 10 vyhl. č. 294/2005 Sb. vyplývá, že produkovaná škvára překračuje limity znečištění u arsenu, niklu a vanadu, a to až několikanásobně.

I kdyby předmětná škvára splňovala požadavky na obsah škodlivin v sušině a výsledky ekotoxikologických testů dle vyhlášky č. 294/2005 Sb. a její využití tak nemohlo vést k nepříznivým účinkům na životní prostředí nebo lidské zdraví, nelze považovat za splněnou podmínku, že využití předmětné škváry je jisté, když nebylo prokázáno, že by v době vzniku předmětné škváry bylo její využití na základě existence schválené projektové dokumentace stavby, kde by byla tato škvára využívána, uzavřených smluvních vztahů, objednávek apod. jakkoli zajištěno. Předložená „Bilance škváry dle odběratelů“ přitom není dokladem o zajištění využití předmětné škváry, ale jedná se spíše o evidenci subjektů, kterým byla předmětná škvára předávána, čímž se škváry její vlastník zbavoval.

Vzhledem k tomu, že v době vzniku předmětné movité věci nebyl prokazatelně zajištěn konkrétní způsob jejího využití, nebylo také možné prokázat soulad tohoto využití se souvisejícími zvláštními právními předpisy (zejm. stavební zákon), což je, jak je výše uvedeno, další požadavek na vedlejší produkty.

Skutečnost, že látka nebo předmět jsou zbytkem z výroby nebo ze spotřeby, a tedy nikoliv produktem, o který jako takový bylo usilováno, je přitom považována za okolnost svědčící ve prospěch existence jednání, úmyslu nebo povinnosti zbavit se látky nebo předmětu. Za odpad jsou standardně považovány též látky a předměty, které mají hospodářskou hodnotu a které lze opětovně hospodářsky využít. Tato skutečnost sama o sobě však neznamená, že se nejedná o odpad.

V těchto intencích lze uzavřít, že předmětnou movitou věc - škváru ze spalování černého uhlí, která vznikla společností Litovelská cukrovarna a. s. se sídlem Loštická 131, Litovel, IČ: 64509109 (dále též „Litovelská cukrovarna a. s.“) v roce 2014 (v množství 253,26 tun) a v roce 2015 (v množství 61,88 tun) – je nutno považovat za odpad, když nebyl prokázán ani opak úmyslu zbavit se této movité věci, ani splnění podmínek stanovených pro vedlejší produkt ve smyslu § 3 zákona o odpadech.

Právní účinky tohoto rozhodnutí nastávají od okamžiku, kdy nabývá právní moci.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat k Ministerstvu životního prostředí podáním u Krajského úřadu Olomouckého kraje ve lhůtě do 15 dnů ode dne jeho doručení. Lhůta pro podání odvolání se počítá ode dne následujícího po dni doručení písemného vyhotovení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí. Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřipustné. Odvolání musí obsahovat údaje o tom, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá, v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo. Podané odvolání má odkladný účinek.

(otisk úředního razítka)

Ing. Josef Veselský
vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
Krajského úřadu Olomouckého kraje

Rozdělovník

Obdrží do datové schránky:

- Litovelská cukrovarna, a. s., Loštická 131, Litovel

Obdrží do datové schránky na vědomí:

- Česká inspekce životního prostředí, OI Olomouc, Tovární 41, 772 00 Olomouc

Za správnost vyhotovení odpovídá: Mgr. Dan Vojtěch